

Semináře v parlamentu k odpadovým zákonům

Nové zákony o odpadech se připravují již přes deset let. Ministerstvo životního prostředí ke svým návrhům již před pěti lety vypořádalo přes 3000 připomínek, uspořádalo mnoho přednášek a seminářů a očekávalo se, že tyto velmi potřebné návrhy projdou bez větších problémů i oběma komorami Parlamentu ČR a budou schváleny ještě v minulém volebním období Poslanecké sněmovny, ale nestalo se tak.

Nakonec tyto návrhy neprošly Legislativní radou vlády, která je pozastavila a žádala jejich dopracování, byť jí bylo jasné, že se to již nedá stihnout do konce stávajícího volebního období a v novém volebním období se bude muset začít opět od nuly.

Takže na začátku nového současného volebního období ministerstvo životního prostředí vypracovalo nové návrhy, vypořádalo opět přes 3500 připomínek a zaslalo tento vládní návrh, jak mu velí povinnost, Legislativní radě vlády. Přestože tato rada, ve které zasedá 15 právníků z právnických fakult, má podle svého statutu mandát pouze k formální kontrole návrhů zákonů, zda jsou v souladu s ústavním pořádkem, mezinárodními smlouvami, právem EU, či zda jsou nezbytné a srozumitelné, tak opět všechny čtyři odpadové zákony nejprve 19. 9. 2019 přerušila za účelem jejich dopracování předkladatelem ve spolupráci s užší skupinou vybraných členů Legislativní rady vlády, aby 17. 10. 2019 doporučila návrhy zákonů schválit ve znění jejího stanoviska, tedy nikoliv v původním znění ministerstva. Takže po deseti letech intenzivních jednání ministerstev a spousty dalších zainteresovaných subjektů rozhodovalo o navrženém znění zákonů pouze několik členů Legislativní rady vlády, byť je jasné, že po věcné a odborné stránce například k oddálení termínu ukončení skládkování komunálního odpadu z roku 2024 na rok 2030, či ke zvýšení množství odpadu na technické zabezpečení skládek z 20 na 25 % hmotnosti skládkovaného odpadu nebyli vůbec kompetentní, při tom právě tímto způsobem unikají ročně podle České asociace oběhového hospodářství nejméně 3

První seminář se konal 13. 12. 2019 v Senátu, organizoval ho Institut cirkulární ekonomiky ve spolupráci se zástupci Starostů a nezávislých (STAN) a České pirátské strany s názvem Jak nastavit fair play v odpadovém hospodářství a dosáhnout vytčených cílů

mld. korun. Proto během posledního měsíce bylo pod záštitou poslanců a senátorů uspořádáno několik seminářů napříč politickými stranami na půdě Parlamentu ČR.

Fair play v odpadovém hospodářství

První z těchto seminářů se konal 13. 12. 2019 v Senátu, organizoval ho Institut cirkulární ekonomiky ve spolupráci se zástupci Starostů a nezávislých (STAN) a České pirátské strany s názvem Jak nastavit fair play v odpadovém hospodářství a dosáhnout vytčených cílů. Na programu měl tři bloky – Skládky (cíl max. 10 %), Energetické využití odpadů (cíl 25 %) a Recyklace (cíl 65 %). K nim se nejprve vyslovily příslušné asociace,

firmy a instituce a ke každému bloku se pak vyjádřil prozatímní ředitel odboru odpadů ministerstva životního prostředí Ing. Jan Maršák.

Ekonomické aspekty a změny v legislativě

Druhý seminář se konal 7. 1. 2020 pod záštitou poslance Ing. Mariana Jurečky na téma Ekonomické aspekty oběhového hospodářství a uspořádala ho Česká asociace oběhového hospodářství. Tentokrát po úvodních slovech poslance Jurečky, Ing. Maršáka z ministerstva životního prostředí a Ing. Kulhánkové, ředitelky odboru ministerstva průmyslu a obchodu byly účastníky, tedy Svazem měst a obcí, městskými úřady a odpadovými firmami, prezento-

vány plánované změny v legislativě a jejich ekonomické dopady na firmy, obce a veřejné finance.

Cíle vyplývají z evropské legislativy

Poslední, třetí seminář se konal pod záštitou Výboru pro územní rozvoj veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR dne 15. 1. 2020 Zahájil ho předseda tohoto výboru Zbyněk Linhart a úvodní slovo mělo náměstkyně ministra životního prostředí Berenika Peštová. Měl tři okruhy: prvním byly Cíle, principy a změny návrhů zákonů a závazky vyplývající z evropské legislativy včetně termínů, které osvětlil tým pracovníků ministerstva životního prostředí. K následujícím dvěma – Nové povinnos-

a práva vyplývající z návrhu balíčku pro obce a kraje a Stav a předpoklad vývoje splnění cílů návrhů balíčku v oblasti hospodářství pak vystoupili zástupci jednotlivých spolků, asociací a komor. Závěry pak shrnula Jitka Seitlová, moderátorka konference a členka Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu ČR.

Potřeba zvýšení recyklace

Ve většině diskusních příspěvků všech tří seminářů převažoval požadavek proti oddálení úplného zákazu skládkování z roku 2024 až na rok 2030 a na rychlejší zvyšování skládkovacích poplatků, což by přimělo všechny účastníky, tedy občany, obce i firmy k rychlejšímu zvýšení recyklace odpadů. Tvrzení, že je nedostatek recyklačních kapacit, je totiž naprosto mylné, neboť už dnes české recyklační firmy zpracovávají přednostně plastový odpad ze zahraničí, který je lépe vytríděný a levnější než ten český, protože při zpracování toho českého by dávno zkrachovaly. Takže kapacit je pro začátek dost a jsou k dispozici okamžitě, protože některé recyklační linky dokonce stojí, neboť není odbytu pro recyklované výrobky. Je to tedy jen otázka cen vytríděných recyklovatelných plastových odpadů a zajištění odbytu výrobků z nich.

Z toho jasně vyplývá požadavek, v žádném případě neprosazovat nižší DPH či dotace na recykláty či recyklované výrobky. To by totiž vedlo nutně

Na téma *Ekonomické aspekty oběhového hospodářství* uspořádala 7. 1. 2020 seminář Česká asociace oběhového hospodářství pod záštitou poslance Ing. Mariana Jurečky

k tomu, že by se dováželo ještě více levných plastových odpadů ze zahraničí a ty drahé české by se o to více vozily na skládky.

Jako první krok je proto třeba ihned zadat studii na optimalizaci plochy obalů vzhledem k jejich objemu. Z geometrie víme, že nejlepší je samozřejmě koule, pak nízký válec, šestiúhelníkový hranol a krychle. Takže je třeba po vzoru metodiky EU k nízkoenergetickým stavbám, platné od 1. 1. 2020, vytvořit referenční optimální obal pro několik materiálových variant obalu a všechny odchylky od něho zpoplatnit zvláštní recyklační daní, ze které by se platila recyklace pro jasně určené výrobky s celospo-

lečenským zájmem. Tím by se zaměřilo nevyužívání celého objemu obalů. Předpokládá se, že místo nárůstu (nejen) plastových obalů by se jejich hmotnost záhy snížila nejméně o 1/3.

Jak na plasty, možnosti jsou

Druhým krokem je, do doby, než budou postaveny vyspělejší recyklační kapacity, směsné plasty trvanlivě uložit k pozdějšímu efektivnějšímu využití. Nejlépe tedy do masivních dílců – ty se nelámou, nekorodují, odolávají UV záření, neatírají se – takže jde jen o otázku jejich nevhodnějšího dočasného využití. Pokud by byly potřebné vytypované přesně určené vý-

robky ze směsných plastů prokazatelně vyrobeny z českých obalů, daly by se např. zdarma přímo obcím, které by je využily pouze na předem jasně určené účely, např. stavbu rybníků či protihlukových stěn nebo komunikací. Jde to jasně spočítat, zkontrolovat a těžko by tyto výrobky byly použitelné jinde za jiným účelem, takže by to bylo oproti dotacím nezneužitelné.

Linku na výrobu potřebných dílců z recyklovaných směsných plastů s roční kapacitou 2000 tun plastů lze vyrobit a zprovoznit tuzemskými dodavateli do roka, a pokud by investor věděl, že bude odbyt a bude to platit stát, bez problému si vezme na těch potřebných zhruba 50 milionů korun půjčku, a pokud by se umístila do nějaké stávající haly, tak nejsou potřebná mnohá povolení ani EIA.

Řešením například obnova rybníků?

Jednou z nejlepších možností je například obnova rybníků. Dvě třetiny rybníků z doby před přibližně 300 lety totiž zaniklo, nicméně jejich hráze ne, jen jsou po povodních na jednom místě protržené. Nelze je využít rovnou jen tím, že zasypeme průrvu, protože tělesa hrází už netěsní. Je proto možno využít jen jejich druhou vlastnost, a tou je gravitace, tedy hmotnost, a těsnost zaručit jiným levným způsobem, tedy fólií. Ta je však velmi náchylná na protržení a na UV paprsky, takže musí být chráněna přes sluncem a lidmi, což se děje většinou obetono-

PRODEJ KONTEJNERŮ A BIODRTIČE

Město Vimperk nabízí k prodeji tento nepotřebný majetek:

Biodrtič/kompostér ZAGO EcoGreen 13 SD s hydraulickou rukou, přípojný za traktor

- rok výroby 2010, pořízení 11/2010, pořizovací cena 1 537 800 Kč vč. DPH
- součástí je hydraulická ruka v pořizovací ceně 309 306 Kč včetně DPH (prosinec 2011)
- v provozu cca 50 mth, provozní hm. 7790 kg, nejvyšší technicky přípustná hm. 11 760 kg
- objem cisterny 13 m³, počet náprav 1 (bez pohonu), spojovací zařízení: oko průměr 50 mm
- Délka6000 mm
- Šířka2500 mm
- Výška2750 mm

Minimální prodejní cena stroje včetně příslušenství 525 000,- Kč bez DPH

Dva oceloplechové kontejnery na odpad typu ABROLL

- pořízení 11/2010, pořizovací cena 115 740 Kč vč. DPH
- otevřený kontejner o objemu cca 20 m³ na rolny s hákem, dvoukřídlými vraty a vnějšími postranními úchyty na instalaci krycí plachty (sítě)
- Délka5900 mm
- Šířka2300 mm
- Výška1650 mm
- Rozteč rolen990 mm
- Výška háku1200 mm
- Jeden kontejner poškozen – menší deformace vrat

Minimální nabídková cena jednoho kontejneru 36 000,- Kč bez DPH

Bližší informace
a možnost prohlídky po dojezdu
tel.: 388 402 250 nebo 606
Nabídky zasílejte do datové schránky
poštou na adresu Město Vimperk
Steinbrennerova 6, 385 17 Vimperk
osobně doručte na podatelnu
Ing. Vladislav Oliva, Město Vimperk

váním. To lze nahradit s výhodou právě pospojovanými velkoplošnými těžkými deskami z recyklátu ze směsných plastů, mírně zabořenými do dna a skloněnými pod úhlem k hrázi, na jejíž vnitřní stranu by se položila fólie a prostor mezi touto bariérou a původní hrází by se zasypal přebytečnou zemínou z vybagrování a zarovnáni břehů rybníka. Tím by se zajistila ochrana před UV zářením a mechanickými vlivy na fólii, která by plnila jen funkci vodotěsnosti a původní hrází by plnila funkci gravitační, takže by nebylo třeba nic nově navážet. Znovuzprovoznění takového středního rybníka by stálo jen kolem 200 000 Kč (zatímco už dnes se dávají dotace na výstavbu rybníků až milion korun) a produkce takové jediné výše uvedené linky by stačila na obnovu zhruba 200 rybníků ročně. A podobných recyklačních linek lze zprovoznit několik, protože zaniklých rybníků jsou v naší zemi tisíce.

Pro nadcházejících deset let by se tak využil asi všechn zpracovatelný směsný plastový odpad, a navíc by se snížila možnost záplav, zrovnoměrnil odtok vody z povodí, zvýšila hladina podzemních vod, zlepšila kvalita povrchových vod, ochladilo ovzduší a zvýšila dvojnásobně produkce zdravých ryb bez jejich dokrmování močůvkou,

Třetí seminář řešil cíle, principy a změny návrhů zákonů a závazky vyplývající z evropské legislativy včetně termínů, nové povinnosti a práva vyplývající z návrhu balíčku pro obce a kraje a stav a předpoklad vývoje splnění cílů návrhů balíčku v oblasti hospodářství

slepičinci a jinými odpady. A když by bylo třikrát více rybníků, lze je podobně jako před 200 lety každý třetí rok takzvaně letnit, tedy nechat celý rok vypuštěné, čímž se samy vegetačně pohnou (podobně se na polích zaorává brucev), odstraní některé škodliviny, a navíc by tak třetina rybníků byla využitelná při povodních jako suché poldry a u zbývajících by bylo možné při povodních zvýšit hladinu asi o 1 m.

Tím by se předešlo rychlému odtoku vody z přírody a na druhé straně by se pomohlo přírodě a zvěři, když by měla kde sídlit a množit se.

Kompost patří do půdy

Podobně lze postupovat i v problematice kompostáren. Těch máme přebytek několik stovek, ale kompost nemá odbyt, takže nefungují. Tedy žádné nižší DPH či dotace, ale pokud

zemědělec (a je jedno zda soukromník či družstvo, nebo stát) tento kompost aplikuje na své pole a doloží, že ten rok tam nepoužil jiné (minerální) hnojivo, měl by jej dostat od výrobce za výhodných podmínek. Tím by se podstatně zvýšila vsakovací schopnost půdy a omezil vliv sucha. Nelze to nijak zneužít a peněz má stát dostatek, jen musí platit přímo výrobcům a nikoliv konečným uživatelům.

Závěrem

Na druhé straně není žádný důvod pro zvýšení množství odpadu na technologické zabezpečení skládek z dnešních 20 % na 25 %, jak prosadila proti vůli ministerstva Legislativní rada vlády, když pro většinu skládkářských firem je 20 % již mnoho let dostačujících a nemají s tím žádné problémy.

I nadále je však diskutabilní tzv. třídící sleva pro obce, které budou lépe třídít, a naopak důležitý je nový princip ekomodulace, tedy aby se na trhu objevovaly výrobky nejen lépe recyklovatelné, ale i opravitelné. V sousedním Rakousku ve Vídni jsou na ulicích už desítky let kontejnery na opravitelné elektrické a elektronické výrobky, které se opraví a dají chudším obyvatelům, tak proč bychom to neuměli my.

Text a foto Petr Měchura

Vyhlášen čtvrtý ročník soutěže Přeměna odpadů na zdroje

Ministerstvo průmyslu a obchodu s agenturou CzechInvest vyhlásilo již čtvrtý ročník soutěže Přeměna odpadů na zdroje. Ocení projekty a nápady, které zodpovědně a udržitelně využívají zdroje. Cílem soutěže je nejen osvěta, ale i prezentace dobré praxe českých firem, které v oběhovém hospodářství našly podnikatelskou příležitost.

Soutěží se v sedmi kategoriích určených pro výrobní podniky a firmy, stavební společnosti, organizace veřejné správy (obce, města, kraje apod.), žáky a studenty všech typů škol (VŠ, SŠ, ZŠ) a další subjekty.

V letošním ročníku je nově zařazena kategorie Cirkulární počin, která je určena pro všechny, kdo mají chytré nápady jak podpořit v České republice oběhové/cirkulární hospodářství. Může jít např. o propagační, vzdělávací nebo jinou osvětovou akci, zřizo-

vání informačních portálů, o metodické materiály, pořádání soutěží, sdílení dopravy i různých zařízení a řadu dalších aktivit podporujících principy cirkulární ekonomiky.

Soutěžní projekty mohou zájemci přihlašovat do 15. dubna 2020 na webu www.druhotnasurovina.cz, kde jsou zveřejněny podrobné informace. Po uzavěrci odborná porota vyhodnotí pět nejlepších projektů z každé kategorie. Jejich předkladatelé budou mít příležitost zúčastnit se slavnostního

ceremoniálu v Senátu, který se koná v červnu a na kterém jim vicepremiér Karel Havlíček předá ocenění.

Životní cyklus výrobků při respektování cirkulární ekonomiky má vliv na výrobu, trh s druhotnými surovinami, služby i chování spotřebitelů. A pozitivní dopad na celou ekonomiku. Pro získání kvalitních výrobků z recyklovaných materiálů však dosud chybí dostatek inovativních technologií. Tento deficit lze zmírnit podporou aplikovaného i základního výzkumu

a též vhodně nastavenými programy podpory. Aplikace inovativních technologií v průmyslové výrobě, stavebnictví, sektoru služeb, zemědělství, dopravě, zdravotnictví a řadě dalších oblastí pak urychluje přechod na oběhové hospodářství. Pro tyto změny je ale důležitá i osvěta a vzdělávání v oblasti oběhového hospodářství a to ve všech vzdělávacích institucích a v rámci celoživotního vzdělávání.

(red)